

●●●
Vervolg van blz. E9

Chanic bezit ook een afdeling die allerlei metalen constructies maakt, gaande van kluisen tot grote cilinders voor de oliesector. © Jimmy Kets

in Congo. In de betere restaurants zie je Chinezen, veel Chinezen, maar ook Japanners en Koreanen, en opvallend weinig westerlingen.

De werf van Chanic is zo gebouwd dat hoe dichter je bij de Congo-stroom komt, hoe verder de boten afgewerkt zijn. Het zijn rivierboten die hier als een soort meccano in elkaar worden gezet. Daarnaast is de werf ook bekend vanwege de restauratie van de oude bakboten die de Congo op- en afvaren en enorme bakken voor zich uitduwen. Duizenden van die roestige bakken zijn hier al gerenoveerd. Deze rivierboten zijn levensbelangrijk voor het overleven van Congo.

De Congostroom, met zijn belangrijkste zijrivieren, telt niet minder dan 26.000 bevaarbare kilometer. Door het gebrek aan goede wegen verloopt een groot deel van het goederenvervoer via water en spoor. Op het ogenblik van ons bezoek waren er twee rivierboten in aanbouw en werden een tiental oudere gerenoveerd.

Eén van de pareltjes waar nu aan gewerkt wordt, is de passagiersboot Brazzaville, eigendom van de president van Congo-Brazzaville aan de overkant. Het schip van zo'n 70 meter lang telt drie verdiepingen met kajuiten. Hoe hoger, hoe luxueuzer. 'Het moet over zeven tot acht maanden klaar zijn', zegt Bribosia. De onderkant is al helemaal gezandstraald en opnieuw geveerd. Enkele tientallen Congolezen lopen hogerop de kajuiten in en uit. De renovatie kost zo'n 1,5 miljoen dollar.

Een ander historische boot ligt eraan, de Kinshasa. Het is, of liever, was één van de weinige rivierboten met een groot houten rad als aandrijving. Helaas is dat verdwenen. Het schip is in twee gesneden op de werf, de verouderde tandwielen zijn eruit gehaald en het schil is weer aan elkaar gelast. 'Toen ik dit kocht, was er eigenlijk nauwelijks nog activiteit. Nochtans is onze werf de enige die dit soort werk op een professionele manier aankan. In Brazzaville is er nog een werf, van de Fransman Golliard, maar die is veel kleiner.' Opvallend zijn de oude machines waarmee gewerkt wordt, vaak gemaakt in oude werkplaatsen in Luik en Charleroi. 'Een groot probleem voor Congo is dat de westerse machines totaal niet aangepast zijn aan Afrika. Ze zijn te ingewikkeld, te digitaal geworden en dat is zeer moeilijk te onderhouden en te herstellen.'

Chanic lijdt vooral onder de oneerlijke concurrentie van de zogenaamd 'informele' sector. In België zouden we ze zwartwerkers noemen. 'Ze komen en gaan, betalen geen belasting, geen douane, enzovoort. Daardoor zijn ze goed-

koper dan wij, maar gelukkig zijn wij veel beter.' Bribosia geeft nog een ander, hallucinant voorbeeld van hoe moeilijk het werken is in Congo. 'We hebben veel elektriciteit nodig, voor zo'n 25.000 dollar per maand. Weet u dat ondernemingen tienmaal meer moeten betalen voor stroom dan particulieren? 99 procent van de inkomsten van de SNEL, de Electrabel van Congo, komt van enkele ondernemingen zoals de onze. Wij ondernemers betalen dus eigenlijk elektriciteit voor alle Congolezen.' (grijnst)

TINTIN IN CONGO

Ondanks alles voelt Bribosia zich happy in Congo. 'Ze noemen mij wel een Tintin in Congo', lacht hij. 'Ik begrijp niet waarom er niet meer Belgen hun kans hier wagen. Dit is echt de toekomst van België. Afrika is de toekomst van Europa. Congo heeft alles, werkelijk alles wat ons land kan gebruiken: ruimte, grondstoffen, energie en een markt. Oké, er is nog niet de grote koopkracht van een Congolese middenklasse, maar dat gaat ver-

'Een beetje kaderlid verdient snel 4.000 tot 5.000 euro per maand'

anderen. Neem nu de banksector. Van de 60 miljoen Congolezen zijn er slechts 200.000 met een bankrekening. De komende jaren zal dat stijgen tot ongeveer 10 procent van de bevolking, niet eens zo overdreven veel. Kent u één ander land met een grote groeimarge in de financiële sector? Ze zullen mij in België wel naïef, noemen, *so what?*

'De Belgen kunnen hier geld verdienen met havenaanleg, handling, wegeaanleg... In de tijd van de Belgen, voor de onafhankelijkheid, was er 120.000 km verharde weg, die goed onderhouden was. Je kon van Kinshasa via de National I naar Lubumbashi rijden. Om de 200 kilometer was er een tankstation, een hotelletje en cetera. In de tijd van Mobutu slonk dat tot 20.000 km en nu? Misschien nog 2.000 of 3.000 km. De Chinezen hebben het wel begrepen en grijpen volop de kans.' In ruil voor dat werk hebben ze wel voordelige concessies gekregen van de overheid om de grondstoffen van Congo naar hun energievretende economie te slepen. Daarom noemen sommigen de Chinezen ook wel eens de nieuwe kolonisten van

Congo.

'Natuurlijk is er hier corruptie, redelijk veel zelfs, maar België is toch ook niet volledig vrij van corruptie.' Even later vertelt Bribosia hoe dat soort corruptie of racketeering, zoals hij het noemt, werkt. 'Plots staat er een mannetje in jouw kantoor voor een zogenaamde *revisiting*. Hij vraagt geld, in de vorm van een nieuwe taks. En als je niet meteen betaalt, blokkeren ze jouw bankrekeningen. Bij mij hebben ze die al eens zes maanden geblokkeerd, maar ik heb nooit toegegeven. Vandaag vragen ze één miljoen dollar en als je toegeeft, staan ze een maand later terug om 5 miljoen te vragen. In zulke gevallen verander ik van bank, of ik werk via westerse bankrekeningen. Grootste nadeel: dit vreet energie die je beter anders kan gebruiken. Je verliest uren met discuten en palaveren.'

ONGELETERDE UNIVERSITAIRES

'Het grootste probleem van Congo is volgens mij het onderwijs. Dat stelt niet veel voor. Er komen bij mij soms Congolezen solliciteren met een universitair diploma, maar ze kunnen nauwelijks lezen en niet schrijven. Dan weet je het wel. Het zal minstens nog één of twee generaties duren voordat dit beter gaat.'

'Ik begrijp ook niet waarom er niet meer Vlamingen en Walen naar hier komen om te werken. Kansen zat en je verdient zeer goed.' Een beetje kaderlid, niet eens de topers, verdient snel 4.000 tot 5.000 euro per maand. Dat zijn nettobedragen, want de belastingen worden betaald door de werkgever, net als de medische kosten van de volledige familie, de huisvesting, auto... Met een beetje moeite kan je je salaris bijna volledig sparen. 'Trouwens, de expats die komen, willen niet meer weg. Het probleem is dat Congo zo'n slechte reputatie heeft in België. Iedereen denkt meteen aan afgehakte handen, verkrachtingen, moordpartijen en diefstal.'

Als wij de uitspraken van Karel De Gucht ter sprake brengen, waarin die op een receptie de hele politieke klasse van Congo de levieters las, zegt Bribosia dat je tegen Congolezen alles mag en moet zeggen. 'Ik zeg hen ook keiharde zaken, recht in het gezicht. Alleen moet je dat onder vier ogen doen. Dat aanvaren ze, niet als je hen uitkalfert waar iedereen bijstaat. Dat was een fout.'

In deze reeks volgen we een aantal Belgische ondernemers in Congo. Dit is de eerste aflevering in een reeks van vijf.

Volgende aflevering: de Congolese suikerfabriek van de gebroeders Lippens.

BETER BELEGGEN

NIC VAN BROEKHOVEN

INDONESIE WAS GRIEKENLAND IN '98

Afgelopen week bezocht ik verscheidene bedrijven in Jakarta. Indonesië is het grootste land van Zuidoost-Azië met een bbp per capita van 2.500 Amerikaanse dollar, aldus cijfers van het IMF. Indonesië zat in 1998 in dezelfde situatie

als Griekenland vandaag: het land was failliet. Indonesië moest drastisch besparen en onder leiding van de minister van Financiën Sri Mulyani Indrawati gebeurde dat ook. Het resultaat twaalf jaar later is dat de publieke schuld minder dan 30% van het bbp bedraagt en het overheidstekort minder dan 3% is. Indien Indonesië in Europa zou liggen, voldeed het aan de Maastrichtnormen. Toch had tot enkele maanden geleden Griekenland een hogere rating van Moody's dan Indonesië. Daar komt binnenkort verandering in, want er wordt verwacht dat Indonesië later dit jaar de status van 'investment grade' krijgt. Verwacht wordt dat de interestvoeten hierdoor verder kunnen dalen en buitenlandse investeerders nog meer zullen investeren in Indonesië.

Indonesië is net zoals India een land dat vooral leeft van interne consumptie en niet erg afhankelijk is van Europa. Als percentage van het bbp is slechts 2% afhankelijk van export naar Europa. Indonesië is een land met veel toekomstige groeimogelijkheden, want het is rijk aan twee cruciale grondstoffen: palmolie en steenkool. Samen met Maleisië produceert Indonesië meer dan 80% van de wereldwijde palmolie en de vraag naar deze plantaardige olie groeit met 4% per jaar.

Aangezien Maleisië vol geplant is, blijven er niet veel groeimogelijkheden over buiten Indonesië. Daarom gaan verscheidene plantagebedrijven naar Papoea-Nieuw-Guinea of Afrika om palmolie te beplanten. De opbrengst in Papoea-Nieuw-Guinea of Afrika is minder goed dan in Indonesië. Palmen kunnen niet overal geplant worden en dat is er de oorzaak van dat de prijs hoog blijft. De afgelopen week bewoog de palmolieprijs, in tegenstelling tot de meeste andere grondstoffen, nauwelijks en staat hij nog steeds boven 825 dollar per ton. Gemiddeld heeft palmolie productiecosten van 250 dollar per ton.

De winstmarges zijn dus zeer hoog, maar de barrières om in deze industrie actief te worden, zijn dat ook. Wie dat wil, moet eerst land vinden, het beplanten en dan vijf jaar wachten voor er enige return komt. Palmolie kan dus enkel ontwikkeld worden door bedrijven met een grote geldbuis. In België kunnen we in de palmoliesector beleggen via Sipef, Astra Agro, Bakrie Sumatra, London Sumatra, Gozco en BW Plantations zijn Indonesische bedrijven.

Griekenland zal net zoals Indonesië in 1998 fors moeten besparen maar heeft helaas geen grondstoffen die over de hele wereld gebruikt worden. Een andere optie voor de Grieken om niet te besparen is aan Goldman Sachs te vragen of men geen financieel product kan bedenken waarmee het mogelijk is zijn historisch erfgoed te verkopen als onderpand voor een Europese lening. Als dat niet mogelijk is, zal men toch moeten terugvallen op de taxichauffeurs. Die betalen gemiddeld 1.200 euro belastingen per jaar en betogen nu omdat ze verplicht officiële kostennota's aan hun klanten moeten geven.

Dit soort voorbeelden maakt duidelijk dat besparen en meer belastingen innen in Griekenland niet zo moeilijk zal zijn. Indien de Griekse bevolking dat niet overheeft voor een stabiele euro in plaats van een waardeloze drachme, dan zijn we ze beter kwijt dan rijk. Als belegger zoek ik ondertussen verder naar interessante Indonesische bedrijven waar de besparingsmaatregelen door de overheid al achter de rug zijn.

Nic Van Broekhoven is portfoliomanager bij Value Square Asset Management.

ONLINE
www.standaard.biz/beterbeleggen
www.value-square.be

MAANDAG • **Personal Finance** - Prof. Emiel Van Broekhoven, Jo Stremersch en Jos Ruysseveldt over persoonlijke financiën.
DINSDAG • **De Kijk van Van Dyck** - Fons Van Dyck over opvallende trends en fenomenen.
WOENSDAG • **E-column** - Dominique Deckmyn over internet en telecommunicatie.
DONDERDAG • **Fiscale Kroniek** - Fiscale topjuristen analyseren de jongste ontwikkelingen in hun vakgebied.
VRIJDAG • **De Paradox van Parys** - Lorin Parys over creatief ondernemen.
ZATERDAG • **Beter Beleggen** - De Vlaamse Federatie van Beleggers geeft tips voor uw portefeuille.
ZATERDAG • (afwisselend) **De Pijn van het Magazijn** - Peter Cuypers over de wereld van de consument. **Homo Economicus** - Peter Vanden Houte over de economische actualiteit.